

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 19. februára 2015 v Bratislave v trestnej veci odsúdeného **M. M. a spol.**, pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. zák.“) a iné, o sťažnosti prokurátora, odsúdeného **M. M. a** odsúdeného Ing. V. G. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 13. augusta 2014, sp. zn. 1T 46/2001, takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e vo výroku V. v časti** týkajúcej sa vrátenia sumy 16 445,64 € (pôvodne 29 320,- DEM) a sumy 66,90 € (pôvodne 400,- FRF) odsúdenému Ing. V. G. a vec **sa v r a c i a v tejto časti** Krajskému súdu v Bratislave na nové prejednanie a rozhodnutie.

II. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť odsúdeného **M. M. sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave uznesením z 13. augusta 2014, sp. zn. 1T 46/2001:

I. Podľa § 51 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil zaistenie majetku odsúdeného **M. M.**, nar. X. v P., pôvodne zaisteného uznesením bývalého mestského prokurátora v Bratislave dňa 24. mája 1994 pod č.k. 2Kv 265/94 s tým, že zostávajúca zaistená suma vo výške 129 613,08 € (pôvodne 3 904 723,56 Sk), evidovaná na Krajskom súde v Bratislave pod položkou D. a nachádzajúca sa v Štátnej pokladnici na účte Krajského súdu v Bratislave číslo X./X., ako účet cudzích peňazí, sa po právoplatnosti tohto uznesenia poukazuje na účet Ministerstva financií Slovenskej republiky v kóde I., zriadený v Štátnej pokladnici S. titulom

čiasťočnej náhrady škody, ku ktorej bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 07. septembra 2012, sp. zn. 1T 46/2001, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2013, sp. zn. 2To 3/2013, obžalovaný M. M. zaviazaný nahradiť poškodenej strane Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom financií Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 5, škodu vo výške 1 952 323,27 € s úrokom z omeškania vo výške 19,5% p. a. od 19. decembra 1995 do zaplataenia.

II. Podľa § 51 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil zaistenie majetku odsúdeného Ing. V. G., nar. X. v B., pôvodne zaisteného uznesením bývalého mestského prokurátora v Bratislave dňa 24. mája 1994 pod č.k. 2Kv 265/94 s tým, že zaistená suma vo výške 66 656,65 € (pôvodne 2 008 098,11 Sk), evidovaná na Krajskom súde v Bratislave pod položkou D. a nachádzajúca sa v Štátnej pokladnici na účte Krajského súdu v Bratislave číslo X./X., ako účet cudzích peňazí, sa po právoplatnosti tohto uznesenia poukazuje na účet Ministerstva financií Slovenskej republiky v kóde I., zriadený v Štátnej pokladnici S. titulom čiastočnej náhrady škody, ku ktorej bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 07. septembra 2012, sp. zn. 1T 46/2001, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. februára 2014, sp. zn. 2 To 10/2013, obžalovaný Ing. V. G. zaviazaný nahradiť poškodenej strane Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom financií Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 5, škodu vo výške 724 856,43 € s úrokom z omeškania vo výške 19,5% p. a. od 19. decembra 1995 do zaplataenia.

III. Podľa § 95 ods. 5, ods. 8, ods. 9 Tr. por. zrušil zaistenie peňažných prostriedkov aktuálne vedených na prechodnom (osobitnom) účte číslo X./X. v Tatra banke, a.s. so sídlom na Hodžovom námestí 3, Bratislava, v sume 273 700,65 €, pochádzajúce pôvodne z účtu odsúdeného M. M. pod číslom X./X. v Tatra banke a.s. Bratislava, zaistených pre účely nároku poškodeného s tým, že tieto sa po právoplatnosti tohto uznesenia poukazujú na účet Ministerstva financií Slovenskej republiky v kóde I., zriadený v Štátnej pokladnici S. titulom čiastočnej náhrady škody, ku ktorej bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 07. septembra 2012, sp. zn. 1T 46/2001, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2013, sp. zn. 2 To 3/2013, obžalovaný M. M. zaviazaný nahradiť poškodenej strane Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom financií Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 5, škodu vo výške 1 952 323,27 € s úrokom z omeškania vo výške 19,5% p. a. od 19. decembra 1995 do zaplataenia.

IV. Podľa § 95 ods. 5, ods. 9 Tr. por. zrušil zaistenie peňažných prostriedkov na účte vedenom pod číslom X./X. v Tatra banke a.s. so sídlom na Hodžovom námestí 3, Bratislava, odsúdeného Ing. V. G. v sume 8 362,33 €, zaistených pre účely nároku poškodeného s tým, že tieto sa po právoplatnosti tohto uznesenia poukazujú na účet Ministerstva financií Slovenskej republiky v kóde I., zriadený v Štátnej pokladnici S. titulom čiastočnej náhrady škody, ku ktorej bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 07. septembra 2012, sp. zn. 1T 46/2001, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. februára 2014, sp. zn. 2 To 10/2013, obžalovaný Ing. V. G. zaviazaný nahradiť poškodenej strane Slovenskej republike v zastúpení Ministerstvom financií Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 5, škodu vo výške 724 856,43 € s úrokom z omeškania vo výške 19,5% p. a. od 19. decembra 1995 do zaplatenia.

V. Podľa § 97 ods. 1 Tr. por. vrátil odsúdenému Ing. V. G. pri prehliadke osobného motorového vozidla zn. Peugeot 405, ŠPZ P. v batožinovom priestore, v príručnom pánskom kufríku, dňa 19. mája 1994 odovzdané a zaistené pôvodne cudzie peniaze (28 800 DEM, 520 DEM, 6 268,20 Čk, 2 320 ATS a 400 FRF) a to:

- sumu 16 445,64 €, evidovanú na Krajskom súde v Bratislave pod položkou D. a nachádzajúcu sa v Štátnej pokladnici na účte Krajského súdu v Bratislave číslo X./X., ako účet cudzích peňazí (pôvodne 29 320 DEM),

- sumu 184,95 € evidovanú na Krajskom súde v Bratislave pod položkou D. a nachádzajúcu sa v Štátnej pokladnici na účte Krajského súdu v Bratislave číslo X./X., ako účet cudzích peňazí (pôvodne 2 320 ATS),

- sumu 66,90 €, evidovanú na Krajskom súde v Bratislave pod položkou D. a nachádzajúcu sa v Štátnej pokladnici na účte Krajského súdu v Bratislave číslo X./X., ako účet cudzích peňazí (pôvodne 400 FRF),

- sumu 264,04 €, evidovanú na Krajskom súde v Bratislave pod položkou D. a nachádzajúcu sa v Štátnej pokladnici na účte Krajského súdu v Bratislave číslo X./X., ako účet cudzích peňazí (pôvodne 6 268,20 Čk),

ktoré sa po právoplatnosti tohto uznesenia poukazujú na účet odsúdeného Ing. V. G. vedený pod číslom X./X. v Tatra banke, a. s. so sídlom na Hodžovom námestí 3, Bratislava.

Proti vyššie citovanému uzneseniu podali **st'ážnosť** prokurátor krajskej prokuratúry, odsúdený M. M. i odsúdený Ing. V. G..

Prokurátor podal sťažnosť len proti výroku V. napadnutého uznesenia, ktorým krajský súd podľa § 97 ods. 1 Tr. por. vrátil odsúdenému Ing. V. G. tam presne vymedzené sumy peňazí, zodpovedajúce valutam pôvodne mu zaisteným pri prehliadke osobného motorového vozidla dňa 19. mája 1994, keďže podľa jeho názoru sa súd dostatočne nevysporiadal s otázkou, kto je osobou oprávnenou na vrátenie vecí.

Poukázal na to, že v prípravnom konaní vo vzťahu k zaisteným peniazom vypovedali tak odsúdený G. ako aj jeho bývalá manželka M. G. zhodne v tom smere, že uvedené peniaze nepochádzajú z trestnej činnosti. M. G. uviedla, že peniaze patria rodine, franky mali dostať od rodiny z P. a marky mali na kúpu vozidla. Písomným podaním z 11. novembra 1997, ktoré prokurátor predložil ako prílohu k podanej sťažnosti, sa M. G. dožadovala vrátenia častí peňazí - zaistených nemeckých mariek a francúzskych frankov - ako svojho výlučného vlastníctva, argumentujúc tiež tým, že v čase, kedy ich zverila odsúdenému, boli už právoplatne rozvedení a oprávnenou na ich vrátenie má byť teda ona. Ing. V. G. takisto niekoľkokrát v rámci prípravného konania žiadal vrátenie zaistených peňazí (vid' napr. uznesenie vyšetrovateľa z 27. februára 1995). Čo sa týka hlavného pojednávania, tu sa hodnoverne k povahe peňazí nevyjadřila ani M. G. ani odsúdený, neuviedli konkrétne od koho z rodiny peniaze mali dostať, nenavrhovali v tejto súvislosti vypočuť žiadnu osobu.

S poukazom na vyššie popísané okolnosti má prokurátor za to, že neboli spoľahlivo splnené podmienky na vrátenie peňazí vymedzených vo výroku V. napadnutého uznesenia odsúdenému Ing. V. G., nakoľko nárok na vydanie peňazí uplatnili dve osoby a nárok žiadnej z nich nie je nepochybný. Navrhol preto, aby sťažnostný súd podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie vo výroku V. a vec vrátil v tejto časti súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Dňa 12. septembra 2014 bola na Krajský súd v Bratislave podaná sťažnosť odsúdeného Ing. V. G., z ktorej vyplýva, že tento sa s napadnutým rozhodnutím (presnejšie jeho výrokom uvedeným pod bodom V., ako je zrejme z nižšie uvedeného) nemôže stotožniť, keďže v prípravnom konaní i počas celého súdneho procesu tak on ako aj v tom čase ešte jeho manželka vypovedali, že finančné prostriedky, o ktorých rozhodol krajský súd, že mu budú vrátené, patria do jej výlučného vlastníctva. Tieto nadobudla darom pred rokom 1994 od rodiny a boli určené na kúpu nového auta. Vzhľadom k tomu preto žiada, aby bolo

napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zrušené a zmieňované finančné prostriedky, uvedené vo výroku V., aby boli poukázané na účet jeho bývalej manželky M. G..

Dňa 17. septembra 2014 bolo následne Krajskému súdu v Bratislave doručené i druhé odôvodnenie podanej sťažnosti. V tomto odsúdený Ing. V. G. opätovne rovnako zdôrazňuje, že vlastníkom pôvodne zaistených peňazí v sumách 16 445,64 €, 184,95 €, 66,90 € a 264,04 €, ktoré mu majú byť podľa § 97 ods. 1 Tr. por. vrátené, je jeho bývalá manželka M. G.. On bol len ich držiteľom, čo je zrejmé z priebehu celého prípravného konania a tiež hlavného pojednávania. Žiada preto, aby uvedené finančné prostriedky boli vrátené ich vlastníkovi - M. G..

A napokon odsúdený M. M. napadol uznesenie Krajského súdu v Bratislave konkrétne v tej jeho časti, v ktorej daný súd nerešpektuje uznesenie bývalého mestského prokurátora z 24. mája 1994, sp. zn. 2Kv 265/94, ktoré je jediné právoplatné (hoci pôvodne bola zahlásená sťažnosť s tým, že sa podáva voči všetkým výrokom napadnutého uznesenia dotýkajúcim sa vyššie menovaného odsúdeného). Podanú sťažnosť pritom odôvodnil tak sám ako i prostredníctvom svojho obhajcu.

V bližšom písomnom odôvodnení podanej sťažnosti sa potom upozorňuje na to, že je vylúčené, aby krajský súd pri svojom rozhodnutí vychádzal z uznesenia krajského prokurátora z 18. novembra 1997, sp. zn. 2Kv 166/1996, o vrátení 60 000 000 Sk uložených na účte krajskej prokuratúry, ktoré bolo rozsudkom najvyššieho súdu zo 14. januára 1999, sp. zn. 3Tz 15/1998, zrušené pre porušenie zákona (z daného rozsudku vyplýva, že krajský prokurátor nebol oprávnený takéto uznesenie vydať, a že finančné prostriedky boli vydané neoprávnene na základe falšovaných dokladov). Ak bolo skôr citované uznesenie krajského prokurátora zrušené, platí de facto i de jure stav tak, ako pred jeho vydaním, vrátane uložených peňazí na účte krajskej prokuratúry, a bolo preto povinnosťou krajského súdu rozhodnúť o ich vydaní krajskou prokuratúrou. Na prípadné dôsledky, ktoré vyvolalo zrušené nezákonné rozhodnutie krajského prokurátora, nebolo možné vôbec prihliadať.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odsúdený navrhol, aby druhostupňový súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec tomuto vrátil na nové konanie s tým, že je povinný rozhodnúť o zrušení zaistenia jeho majetku na základe právoplatných uznesení o jeho zaistení alebo aby ho prípadne sám zmenil tak, že Krajská prokuratúra v Bratislave

je povinná poukázať zo svojho účtu sumu 60 000 000 Sk na účet Ministerstva financií Slovenskej republiky titulom náhrady škody, ku ktorej bol zaviazaný.

Záverom svojho podania odsúdený M. M. tiež uviedol, že pri rozhodovaní o svojej sťažnosti žiada byť prítomný, aby doložil listinné dôkazy svojho práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne zistiac, že neprichádza do úvahy postup podľa § 193 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosť ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce, pričom dospel k takému záveru, že kým sťažnosti prokurátora a odsúdeného Ing. V. G. boli podané **dôvodne**, sťažnosť odsúdeného M. M. je potrebné zamietnuť ako **nedôvodnú**.

Čo sa týka **sťažností prokurátora a odsúdeného Ing. V. G.**, resp. teda nimi napadnutého výroku V. preskúmaného rozhodnutia, tak k tomu považuje najvyšší súd za potrebné uviesť nasledovné:

Podľa § 97 ods. 1, veta prvá až tretia Tr. por. ak vec, ktorá bola podľa § 89 vydaná, podľa § 91 odňatá alebo podľa § 92 prevzatá, na ďalšie konanie nie je potrebná a ak neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie, vec sa vráti tomu, kto ju vydal, komu bola odňatá alebo u koho bola zaistená podľa osobitného zákona. Ak si na ňu uplatňuje právo iná osoba, vydá sa vlastníkovi veci alebo jej oprávnenému držiteľovi, ktorého právo na vec je nepochybné. Pri pochybnostiach sa vec ponechá v úschove podľa § 94 a osoba, ktorá si na vec robí nárok, sa upozorní, aby ho uplatnila v občianskom súdnom konaní.

Z vyššie citovaného ustanovenia upravujúceho vrátenie veci v prvom rade vyplýva, že k vráteniu veci alebo jej vydaniu možno pristúpiť vtedy, ak už vec nie je potrebná k ďalšiemu konaniu a zároveň je splnená podmienka, že neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie. Čo sa potom týka rôznych alternatív, navzájom a postupne sa vylučujúcich, s ktorým zákon počíta pre vrátenie resp. vydanie veci, tak týmito sú (vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu sa tu neuvádza posledná alternatíva, a síce súdna úschova finančných prostriedkov získaných z predaja veci):

- vrátenie veci tomu, kto ju vydal, komu bola odňatá alebo u koho bola zaistená podľa osobitného predpisu, pokiaľ si na ňu neuplatňuje právo iná osoba alebo ak o jeho práve na vec niet pochýb napriek tomu, že si na ňu uplatnila právo aj iná osoba;

- vydanie veci inej osobe ako tej, ktorá ju vydala resp. ktorej bola odňatá či zaistená, v prípade, že táto si uplatnila svoje právo na vec a toto jej právo je nepochybné (bez uplatnenia si práva na vec inou osobou nie je možné, aby príslušný orgán k právu takejto osoby na vec prihliadal, ale prichádza do úvahy len jej vrátenie tomu, kto ju vydal resp. komu bola odňatá či zaistená; takýmto rozhodnutím podľa prvej vety § 97 ods. 1 Tr. por. však nie je riešená otázka vlastníckeho práva k veci, a preto aj po jeho vydaní sa má právo ktorákoľvek iná osoba domáhať svojich práv k veci cestou občianskoprávneho konania - viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu z 21. mája 1969, sp. zn. 10 Tz 12/69, uverejnené pod R 2/1970, či tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. mája 1993, sp. zn. 8 Tz 19/93, uverejnený pod R 49/1994);

- ponechanie veci v úschove a upozornenie osoby, ktorá si na ňu robí nárok, aby ho uplatnila v občianskom súdnom konaní, ak si právo na ňu uplatnila aj „iná osoba“ príp. viaceré osoby, pričom o práve k veci sú pochybnosti (orgán činný v trestnom konaní resp. súd vzniknuté pochybnosti o práve na vec neodstraňujú vykonávaním samostatného dokazovania zameraného len na danú otázku).

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že Ing. V. G. sa k vlastníctvu a spôsobom nadobudnutia dňa 19. mája 1994 pri prehliadke osobného motorového vozidla zaistených cudzích valút po prvýkrát veľmi podrobne vyjadril v rámci svojho výsluchu vykonaného 30. júna 1994 (zv. VIII/č. 2, č. 1. 246 a nasl.), kedy tento doslovne uviedol:

„520,- DEM sú mojím vlastníctvom, tieto som už dávnejšie si zabezpečil nákupom z povoleného limitu devízových prostriedkov, na svoj i manželkin pas, z týchto som si postupne mihal menšie čiastky a mal som ich ako rezervu na nenadále služobné cesty do zahraničia. Tento rok som ešte výmenu valút nerobil. Mám ich z predchádzajúceho roku, vlastne len suma 320,- DEM nakoľko suma 200,- DEM pochádza z celkovej sumy 29.000,- DEM, ku ktorým som sa dostal cez manželku tak, že sme už dávnejšie uvažovali o kúpe osobného auta ... Za týmto účelom manželka tieto peniaze zabezpečila na nákup, ale neviem kedy, akým spôsobom a od koho ale podstatné je, že ja som tieto peniaze

od nej obdržal v utorok 17. mája 1994 s tým, aby som ich uložil na svoju devízovú vkladnú knižku ... Teda uvádzam k takto zaisteným DEM, že sa jedná o moje a manželky teda tým i peniaze rodiny ...

Pokiaľ sa jedná o české koruny v sume 6.268,20,- Kč tak sa jedná o zbytok peňazí, ktoré som nadobúdal postupne na výmenných miestach na svoj OP, tieto som postupne pri svojich cestách do ČR míňal na nákupy a platby a ostalo mi z nich práve toľko peňazí, koľko mi ich bolo zaistených ...

Pokiaľ sa jedná o rakúske šilinky v sume 2.320,- ATS, tak tieto valuty som mal vymenené v predchádzajúcich rokoch na svoj pas, z povoleného limitu, na parkovné a iné menšie poplatky s tým, že sa v nich jedná o zbytok nespotrebovaných takto získaných valút ...

Pokiaľ sa týka sumy 400,- francúzskych frankov, tak tieto peniaze máme od nedele, 15. mája 1994, dostali sme ich ja a manželka po 200,- FRF od návštevy z F., ktorá sa nachádzala u mojej sestry V. J. z P. ...

U uvedených dôvodov si činím nárok na navrátenie týchto peňazí do mojej držby.“

Ako ďalej vyplýva zo zápisnice o výsluchu M. G. z 23. augusta 1994 (zv. VIII/č. 3, č. l. 361), menovaná sa tu k zadržaným valutama u manžela vyjadrila tak, že kým francúzske franky dostali od rodiny v P., nemecké marky musel zabezpečiť manžel z peňazí, ktoré mu dala na výmenu na ich pasy, pričom tieto mali slúžiť na nákup auta v zahraničí. Z uvedených dôvodov si preto robí nárok na ich navrátenie rodine.

Z obsahu spisu je tiež možné zistiť, že Ing. V. G. počas prípravného konania opakovane (29. novembra 1994, 9. decembra 1994 a 28. decembra 1994) žiadal o vrátenie peňažných prostriedkov, ktoré dňa 19. mája 1994 v rôznych menách sám vydal pri výkone prehliadky osobného motorového vozidla, v tom čase ním užívaného. Vyšetrovateľ Policajného zboru uznesením z 27. februára 1995, ČVS:VP-36/30-1994-Dc, týmto jeho žiadosťami nevyhovel (zv. VIII/č. 2, č. l. 134-135).

Pokiaľ ide napr. o žiadosť z 29. novembra 1994 (zv. VIII/č. 2, č. l. 252), tu Ing. G. žiadal o vrátenie zaistených valút s poukazom na to, že tieto sú jeho vlastníctvom príp. tvoria spoluvlastníctvo s jeho manželkou v rámci bezpodielového spoluvlastníctva manželov a podľa jeho názoru už pre účely trestného konania nie sú potrebné (porovnaj i zápisnicu o jeho výsluchu zo 7. decembra 1994 - zv. VIII/č. 2, č. l. 254 a nasl.)

V písomnom odôvodnení sťažnosti podanej proti vyššie uvedenému uzneseniu vyšetrovateľa z 27. februára 1995 obvinený Ing. V. G. v súvislosti so zaistenými finančnými prostriedkami v sumách 29 320 DEM, 2320 ATS, 400 FRF a 6268,20 Čk (zv. VIII/č. 2, č. 1. 138-139) o.i. uviedol: *„Bolo nesporne preukázané, že finančné prostriedky, ktoré som žiadal, nepochádzajú z trestnej činnosti, ale sú vlastne majetkom mojej manželky, ktorá ma v plnom rozsahu splnomocnila na ich vyžiadanie ...“*

Vo zv. VIII/č.2 sa na č. 1. 141 nachádza písomná žiadosť p. G. z 2. marca 1995, v ktorej sa táto domáha vrátenia sumy 29 320 DEM a 400 FRF, zadržaných jej manželovi Ing. V. G.. Pani G. v danom smere konštatuje: *„Po dohode s manželom som mu uvedenú sumu dala na kúpu kvalitného auta. Uvedené peniaze sú výlučne len moje celoživotné úspory a dary od rodiny a nepatria do spoluvlastníctva s manželom. Iný majetok nevlastním. Na dôkaz toho, že som si viedla vlastné úspory, požiadala som dňa 15. apríla 1992 Obvodný súd Bratislava III o zrušenie bezpodielového vlastníctva manželov počas trvania manželstva.“* Fotokópia spomínaného rozsudku Obvodného súdu Bratislava III z 9. júna 1992, sp. zn. 7C 68/92-7, ktorým súd zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo manželov G. ku dňu právoplatnosti rozsudku, bola priložená k predmetnej žiadosti (č. 1. 142).

Vo zv. X sa na č. 1. 126 nachádza podanie advokáta v menej jeho klientky M. G. z 26. januára 1999, kde je uvedené: *„Dňa 7.7.1998 som požiadal Generálnu prokuratúru SR o preskúmanie rozhodnutia Krajskej prokuratúry v Bratislave vo veci mojej klientky M. G. z B., o vrátenie jej vlastníctva – a to finančných prostriedkov 400 FRF a 29.320 DEM. Do dnešného dňa som odpoveď nedostal a preto urgujem vybavenie uvedenej žiadosti.“*

Tiež súdna časť spisu (zv. I, č. 1. 337-338) obsahuje písomnú žiadosť p. G. z 25. novembra 2002, adresovanú predsedníčke senátu konajúceho krajského súdu, o vrátenie jej finančných prostriedkov - 29 320 DEM a 400 FRF. Ako tu sama uvádza, tieto finančné prostriedky sú výlučne len jej, našetrila si ich a aj dostala od svojich rodičov (viedla si svoje vlastné úspory). Keď začal jej bývalý manžel súkromne podnikat', požiadala Okresný súd Bratislava III o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Dlhو trvalo, než ju vtedy ešte manžel uprosil, aby jej nasporené prostriedky použili na kúpu lepšieho auta.

V rámci výpovedí na hlavnom pojednávaní sa k povahe zaistených peňazí nevyjadrili ani M. G., ani Ing. V. G..

A čo sa napokon týka písomného podania advokáta p. G. z 11. novembra 1997, ktoré doložil prokurátor krajskej prokuratúry k ním podanej sťažnosti, a ktoré malo byť na príslušnú krajskú prokuratúru doručené 12. novembra 1997, tak z tohto vyplýva, že advokát na požiadanie svojej klientky opätovne žiada o vrátenie jej výlučného vlastníctva, a to zaistených finančných prostriedkov v sumách 400 FRF a 29 320 DEM: „*Žiadam prokuratúru o preskúmanie stavu veci, pretože predpokladám, že prokurátor pri rozhodovaní o sťažnosti obvineného nemal k dispozícii rozsudok býv. Obvodného súdu Bratislava III, ktorý sa stal právoplatným 21. júla 1992. Na základe tohto rozsudku bolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov ku dňu právoplatnosti rozsudku. Z tohto dôvodu moja klientka nemá povinnosť podieľať sa na náhrade škody spôsobenej jej manželom z titulu BSM.*“ Ako je pritom zrejme z ďalšieho textu, považuje za jednoznačne preukázané, že uvedené peňažné prostriedky dala jeho klientka svojmu manželovi po právoplatnosti spomínaného rozsudku, a to za účelom kúpy auta. Záverom zároveň dodáva, že je pochopiteľné, že za dobu ich zaistenia vznikol p. G. aj nárok na úroky, ktoré vznikli uložením valút do finančného ústavu.

Len na okraj možno na danom mieste poznamenať, že prokurátor v odôvodnení svojej sťažnosti nesprávne uviedol, že M. G. sa v podaní z 11. novembra 1997 dožadovala vrátenia častí zaistených peňazí ako svojho výlučného vlastníctva argumentujúc o.i. tiež tým, že v čase, kedy ich zverila odsúdenému, boli už právoplatne rozvedení (ako je totiž zrejme zo skôr citovaného, bolo poukazované na to, že v danom čase mali mať právoplatne zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov).

S ohľadom na obsah podaných sťažností prokurátora ako i odsúdeného Ing. G. bolo povinnosťou najvyššieho súdu preskúmať správnosť postupu Krajského súdu v Bratislave, keď tento vo výroku V. napadnutého uznesenia podľa § 97 ods. 1 Tr. por. rozhodol o tom, že osobou oprávnenou na vrátenie dňa 19. mája 1994 pri prehliadke osobného motorového vozidla Ing. G. vydaných a následne zaistených pôvodne cudzích valút (ako vecí dôležitých pre trestné konanie) je menovaný odsúdený.

Najvyšší súd pritom s poukazom na vyššie uvedené dospel k takému názoru, že hoci prvostupňový súd správne dôvodil, že o vrátení zaistených pôvodne cudzích peňažných prostriedkov bolo potrebné rozhodnúť ex offo s poukazom na to, predmetná trestná vec bola právoplatne skončená a pôvodne odňaté peňažné prostriedky už

nie sú pre trestné konanie dôležité (pričom zároveň nebolo vyslovené ich prepadnutie ani zhabanie), s otázkou toho, komu je potrebné tieto zaistené peňažné prostriedky vrátiť sa už dostatočným spôsobom nevysporiadal.

Ako však sťažnostný súd po podrobnom preskúmaní predloženého spisu zistil, **napadnutý výrok je nesprávny a predčasný len v časti vrátenia sumy 16 445,64 € (pôvodne 29 320 DEM) a sumy 66,90 € (pôvodne 400 FRF) odsúdenému Ing. V. G., kým v časti týkajúcej sa vrátenia sumy 184,95 € (pôvodne 2 320 ATS) a sumy 264,04 € (pôvodne 6 268,20 Čk) odsúdenému Ing. V. G. je rozhodnutie krajského súdu v súlade so znením § 97 ods. 1 Tr. por., keďže na tieto si M. G. a ani iná osoba právo ani raz neuplatnila** (inak povedané v prípade Ing. G. dňa 19. mája 1994 zaistených rakúskych šilingov a českých korún chýba procesný predpoklad pre event. postup podľa druhej alebo tretej vety § 97 ods. 1 Tr. por.).

Pokiaľ ide o správnu časť napadnutého výroku V., k tomu je nevyhnutné opätovne zdôrazniť, že - tak ako to napokon aj celkom zjavne vyplýva zo znenia a zmyslu § 97 ods. 1 Tr. por. - k právu inej osoby na vec môže súd v konaní podľa zmieňovaného ustanovenia prihliadať len vtedy, pokiaľ si táto iná osoba svoje právo na vec uplatňuje. Ak tomu tak nie je, vec sa vráti tomu, kto ju vydal alebo komu bola odňatá či zaistená bez toho, aby bola skúmaná otázka, či, je táto osoba vlastníkom veci (ide tu len o vrátenie veci, nachádzajúcej sa v trestnom depozite, ktorá už na ďalšie konanie nie je potrebná, takže rozhodnutie nemá z pohľadu vlastníckeho alebo iného práva k veci žiadny konštitutívny ani deklaratórny účinok).

Preto treba potom považovať s poukazom na vyššie uvedené tú skutočnosť, že odsúdený Ing. V. G. sa v podanej sťažnosti domáhal toho, aby boli všetky zaistené peniaze uvedené vo výroku V. napadnutého uznesenia, a teda aj suma 184,95 € (pôvodne 2 320 ATS) a suma 264,04 € (pôvodne 6 268,20 Čk), vrátené jeho bývalej manželke M. G. ako ich vlastníkov, v danom konaní z hľadiska znenia ust. § 97 ods. 1 Tr. por. za právne irelevantnú.

Ako je zjavné už zo skôr uvedeného, **M. G. uskutočnila v priebehu konania niekoľko návrhov** (naposledy je v spise jej žiadosť z 25. novembra 2002), a to či už sama alebo prostredníctvom svojho obhajcu, v ktorých sa táto **zhodne dožadovala len vrátenia**

časti zaistených peňazí, a to konkrétne nemeckých mariek a francúzskych frankov.

Vzhľadom na takýto rozsah uplatnených nárokov bolo preto napokon zo strany najvyššieho súdu rozhodnuté len o zrušení tomu zodpovedajúcej časti napadnutého výroku.

V súvislosti s vrátením veci krajskému súdu na opätovné rozhodnutie ohľadne tejto zrušenej časti napadnutého výroku V. treba potom popri už skôr uvedenom znova dať do pozornosti predovšetkým to, že pokiaľ vzniknú pochybnosti o práve k veci, a ak teda nie je jasné, či je potrebné ju vrátiť tomu, kto ju vydal (komu bola odňatá či zaistená) alebo vydať tretej osobe, ktorá si na ňu v priebehu trestného konania uplatnila právo, v takom prípade nesmie dôjsť k vydaniu veci, ale je tu povinnosť v zmysle tretej vety § 97 ods. 1 Tr. por. vec ponechať v úschove s upozornením osoby, ktorá si na ňu robí nárok, aby tento uplatnila v občianskom súdnom konaní. Účelom uvedeného je vylúčiť akúkoľvek ďalšiu prípadnú dispozíciu s dotknutou vecou, ktorá by mohla mať nenapraviteľné následky, až do objasnenia práva na ňu.

Či takéto pochybnosti o práve k zaisteným peniazom existujú aj v posudzovanej veci bude musieť posúdiť krajský súd po vrátení veci mu na nové konanie a následne dôsledne rozhodnúť v súlade § 97 ods. 1 Tr. por. v závislosti od toho, či bude považovať právo k sumám 16 445,64 € (pôvodne 29 320 DEM) a 66,90 € (pôvodne 400 FRF) za nepochybné alebo sporné (len na dôvažok tu nemožno nepoznamenať, že vzhľadom na posledné podania či už p. G. alebo Ing. G. tu paradoxne o žiadnom spore vo vlastnom zmysle slova nemožno hovoriť, keďže obaja zhodne tvrdia, že vlastníkom predmetných peňazí je G., neskorší prejav vôle Ing. G. v podanej sťažnosti však môže byť vykonaný pod vplyvom vedomosti o jeho peňažných záväzkoch).

Najvyšší súd považuje za žiaduce sa v súvislosti s napadnutým výrokom uvedeným pod bodom V. záverom aspoň okrajovo vyjadriť aj k otázke týkajúcej sa možného vrátenia zaistených peňazí aj s úrokmi (viď žiadosť advokáta M. G. z 11. novembra 1997). Tu je potrebné v prvom rade uviesť, že v prípade, ak by boli finančné prostriedky uložené na bankovom účte v peňažnom ústave, kde by vyniesli nejaké úroky, bolo by ich nevyhnutné vrátiť alebo vydať aj s týmito úrokmi. Ak však v posudzovanej veci peňažné prostriedky vzhľadom na spôsob ich zaistenia žiadne úroky počas doby zaistenia nevyniesli, nemožno rozhodnúť o ich vrátení aj s úrokmi, ktoré nevznikli.

Pokiaľ ide o **sťažnostné námietky M. M.**, tieto nepovažoval sťažnostný súd za opodstatnené, a to z nasledovných dôvodov:

Tak ako bolo uvedené už aj v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia uznesením mestského prokurátora v Bratislave z 24. mája 1994, sp. zn. 2Kv 265/94 (zv. VIII/č. 1, čl. 111-112), vydaným na návrh poškodenej strany, bola podľa § 47 ods. 1, ods. 4 Tr. por. č. 141/1961 Zb. v znení účinnom v čase rozhodovania zaistená vtedy obv. M. M. peňažná suma vo výške 4 723,56 Sk, uložená na účte č. X. v Tatra banke a.s. Bratislava a peňažná suma vo výške 63 900 000 Sk, uložená na pod-účte k danému účtu, určenému na clearing do Českej republiky, s poukazom na existujúcu dôvodnú obavu, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom bude marené ale sťažované. Podľa § 47 ods. 2 Tr. por. č. 141/1961 Zb. v znení účinnom v čase rozhodovania súd obvinenému zároveň zakázal so zaisteným majetkom nakladať.

Počas prípravného konania krajský prokurátor v Bratislave opatrením zo 14. októbra 1997, sp. zn. 2Kv 265/94, podľa § 78 ods. 1 Tr. por. č. 141/1961 Zb. v znení účinnom v čase rozhodovania rozhodol o tom, že Tatra banka a.s. Bratislava je povinná vydať vec dôležitú pre trestné konanie, a to zaistené sumy bezhotovostným prevodom na účet Krajskej prokuratúry v Bratislave vedený v Národnej banke Slovenska č.ú. X./X..

Následne krajský prokurátor v Bratislave uznesením z 18. novembra 1997, sp. zn. 2Kv 166/96, podľa § 80 ods. 1 Tr. por. č. 141/1961 Zb. v znení účinnom v čase rozhodovania vrátil obchodnej spoločnosti M. so sídlom L., V. ul. č. X. sumu 60 000 000 Sk uloženú na účte Krajskej prokuratúry v Bratislave vedenom v Národnej banke Slovenska.

Proti tomuto uzneseniu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky sťažnosť pre porušenie zákona, na podklade ktorej Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo 14. januára 1999, sp. zn. 3Tz 15/98, rozhodol, že právoplatným uznesením krajského prokurátora v Bratislave z 18. novembra 1997, sp. zn. 2Kv 166/96, bol porušený zákon v ustanovení § 80 ods. 1 Tr. por. č. 141/1961 Zb. v znení účinnom v čase rozhodovania a napadnuté uznesenie zrušil.

Tak ako prvostupňovému súdu i sťažnostnému súdu je zrejmé a známe, že rozhodnutie krajského prokurátora v Bratislave z 18. novembra 1997, sp. zn. 2Kv 166/96, bolo zrušené pre zistenú nezákonnosť, avšak až po jeho právoplatnosti. Peňažné prostriedky vo výške 60 000 000 Sk však na základe tohto dnes už zrušeného rozhodnutia z účtu Krajskej prokuratúry v Bratislave na účet spoločnosti M. odišli.

Krajský súd v Bratislave vo výroku I. správne rozhodol len o zvyšku zaistených peňažných prostriedkov, ktoré sa na jeho účte v danom čase nachádzali. Pre jeho rozhodnutie bol totiž rozhodujúci **aktuálny faktický stav**. Nemohol rozhodnúť o sume, ktorou na svojom účte nedisponoval.

Následok, ktorý nastal v dôsledku najvyšším súdom zrušeného nezákonného rozhodnutia krajského prokurátora v Bratislave, nie je možné v rámci daného konania nijako napraviť a súdy naň nemôžu jednoducho neprihliadať. Krajský súd v Bratislave vychádzal z reálne existujúceho stavu veci a nie zo zrušeného rozhodnutia (vo výroku I. sa správne uvádza právoplatné rozhodnutie bývalého mestského prokurátora v Bratislave z 24. mája 1994, sp. zn. 2Kv 265/94, ktorým bol zaistený majetok ods. M. M.), ako to uvádza odsúdený M. M. vo svojej sťažnosti. Pokiaľ ide o náhradu vzniknutej škody, tak tejto sa bolo možné domáhať za splnenia všetkých k tomu potrebných podmienok cestou zákona upravujúceho zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu štátu.

Z dôvodov vyššie ozrejmených rozhodol preto najvyšší súd tak, ako je uvedené v enuciáte tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 19. februára 2015

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová